

bericht en het naschrift alle 227 bladzijden een ononderbroken geheel vormen op de teekeningen na, die zich ten getale van drie in den tekst bevinden, terwijl een kaartje van het eiland aan het einde is opgenomen. Een indeeling in hoofdstukken, misschien ook in paragrafen, had niet mogen ontbreken. Men moet nu de geschiedenis eigenlijk kennen, om te vinden wat men zoekt. Een register, althans van personen, zou het boek zeker hebben doen winnen; ook een korte aanduiding van onderwerpen in margine. Nu is de stijl gelukkig vlot en onderhoudend, zoodat het boek toch prettig leest.

Het is duidelijk, dat tot 1782 Hamelberg de voornaamste bron is geweest, waaruit de schrijver geput heeft. Niettemin heeft hij ook wat anderen in monografieën over dezen tijd hebben geschreven, zeker niet onbenut gelaten. Op zulke monografieën en op enkele behandelingen van bepaalde tijdvakken was Amelunxen aangewezen voor den tijd van 1782 tot 1828. In dien tijd zijn hiaten, die nog niet uit de bronnen beschreven zijn. Dit laatste is ook het geval met de geschiedenis na 1828. En nu moet het gezegd worden, dat die gedeelten niet alleen — wat begrijpelijk is — het onvolledigst behandeld zijn, maar ook dat daarin te veel ongecontroleerde dingen als feiten zijn „opnieuw verteld”. Wat, zooals de schrijver zelf meedeelt op bladz. 172, omtrent de onbetrouwbaarheid van „bijna alle boeken” over het bewind van Cantz’laar gebleken is, had hem tot meer voorzichtigheid moeten aansporen.

Ik wil nu gaarne een enkele opmerking maken, waarbij ook wel de gegrondheid van dit laatste blijken zal.

Op bladz. 161 staat, dat het gebied, waarover Kikkert het gezag had, kleiner was dan dat der vorige directeuren; de bovenwindsche eilanden kwamen onder een eigen gouverneur. Ik heb altijd gemeend, dat vóór den Engelschen tijd St. Martin en St. Eustatius ook in geen verband met Curaçao stonden. En in den Engelschen tijd was het niet anders. De Veer, dien de schrijver vermeldt als gouverneur van de bovenwindsche eilanden, noemt hij den held van de Goudkust. Misschien omdat hij daar de Hollandsche vlag den Franschen tijd door wist te laten waaien? Dan is het wellicht vermeldenswaard, dat ik nog niet lang geleden op het Rijksarchief in stukken, die betrekking hadden op onze bezittingen ter kuste van Guinea, las, dat het aldus de wensch der Fransche regeering in het moederland was geweest.

Het is beslist niet juist, dat Van den Bosch in 1828 als commissaris-generaal gezonden is ter onderzoek van de grieven tusschen den gouverneur en de burgers. Althans — door het zoo te zeggen